

Ve sporu o peníze pro Ukrajinu drží trumfy Orbán

Viktor Daněk

vat evropská finanční pomoc Ukrajině. Kompromis se však zdá přinejmenším stejně vzdálený, jako když maďarský premiér Viktor Orbán uvolnění peněz zablokoval na dramatické prosinecové schůzce.

V zákulisí se vyjednávači snaží přijít s návrhy, které by Orbánovi umožnily couvnout tak, aby si současně mohl zachovat tvář před voliči doma. Kvůli potřebě jednomyslného souhlasu však drží trumfy právě maďarský premiér.

Ve snaze mu je z rukou vyrazit šéfka Evropské komise Ursula von der Leyenová do Bu-

dapešti vzkázala, že jsou členské země připravené se dohodnout i bez Maďarska. Podle zjištění listu Financial Times už existuje plán, který by Komisi umožnil vypůjčit si zhruba 20 miliard eur na kapitálových trzích, tedy o 30 méně proti původnímu záměru. Vyžadovalo by to navíc finanční záruky od ostatních členských zemí. Orbán dobře ví, že všichni preferují dohodu.

Do sporu se teď vložil také Evropský parlament. Výzvy europoslanců však zní jako z jiného vesmíru. Netlačí ani tak na Orbána, aby si přestal brát

ostatní státy jako rukojmí. Kritiku v rezoluci pálí naopak hlavně směrem do Bruselu za to, že se s Maďarskem vůbec ještě někdo baví. Dohoda, která v prosinci umožnila otevření přístupových rozhovorů s Ukrajinou potom, co Komise uvolnila část zmrazených maďarských dotací, je podle mínění europoslanců špinavá. Provéřít ji proto má právní výbor.

Co by následovalo, pokud by výbor došel k tomu, že Komise peníze skutečně uvolnila jen z politických důvodů? Nestalo by se vůbec nic. Podobných prázdných výzev si europoslan-

ci ročně odhlasují stovky. Ano, mohou se ještě obrátit na Evropský soudní dvůr, na rozsudek bychom však čekali dlouhé měsíce. Evropský parlament proto navrhuje v mezičase vyřešit celý spor rázně: připravit Maďarsko za porušování základních hodnot EU o hlasovací práva.

Pro část voličů znechucených věčnými maďarskými handly to může znít lákavě. Je však naivní očekávat náhlý obrat Viktora Orbána. Šlo by o proces trvající řadu měsíců, vyžadující jednomyslné rozhodnutí zbývajících šestadvacítky

zemí, tedy i slovenského premiéra Roberta Fica.

Podívejme se přitom, k čemu vedly diplomatické sankce vůči Rakousku, když v roce 2000 do tamní vlády vstoupila krajní pravice. Posílilo ji to a ostatní země z trestu zanedlouho s ostudou vycouvaly. Pokud je skutečným cílem europoslanců vyštvať Maďarsko z EU, pak je to hra vysoce nebezpečná. Ponořit se do vnitřních problémů je to poslední, co by Evropská unie měla v době války na Ukrajině dělat.

(Autor je zástupcem ředitele Institutu EUROPEUM)